

Szerkesztősegi iroda:
Nagybecskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 287. szám.

Péntek, december 17.

Kevés a fűszál.

— december 17.

Igy télvíz idején, mikor kétszeresen érezzük a kenyér hihetetlen drágaságát s egy évtized alatt több mint száz percentes áremelkedését, különösen eszünkbe ötlük, hogy a mi mezőgazdaságunk milyen kezdetleges állapotban van még ma is.

A föld kihasználása tökéletlen, a termés gyöngye, nem kiadós, szóval kevés a fűszál, kevés az élet.

Nálunk a buza holdankénti termése még mindig alig éri el a hét métermázsát és Svédországban több mint háromszorannyi. Ott már három fűszál nő egy helyén, három svéd ember tud megélni egy magyar ember helyén.

Ezer év óta bírjuk az országot és kerek ötven millió holdat kitevő területéből huszmillió holdat tudunk fölészántani. Nagyszerű városi birók, melyekből egy kis ország megélhetne, jövedelmeznek holdanként egy-két koronát. Míg az egész világ a tudomány fegyverével él és dolgozik, az alatt harmadfél milliót megközelítő mezőgazdánk között aligha tízezer szak-képzett ember akad és legalább kétmillió gazdaságilag teljesen analfabéta. A szántó-földnek legalább kétharmada ilyen analfabéták kezén van.

Óriási területeken kísérletezik nálunk olyan tökéletlen termelői tevékenység, kellő tüke és tudás híján, mely egyik hold földből egy pár csizmának az árát, másik hold földből egy ködmennek az árát hozza ki. Csizmát és ködment izzad ez a föld: hol van még attól, hogy a tudományjal szövetkező emberi beavatkozás teljes termelékenységre serkentse, képessé tegye a magasabb fokú kultúr-szükségletek kielégítésére és a közvagyon fokozására.

A talpünk alatt rejtőző, mérhetlenül nagy természeti kincs nálunk még kiaknázatlan, mert nem ért hozzá a mai nemzedék. Az a kisgazda, aki magas kulturájú országban közvetlenül tíz embernek tud kenyeret adni, fölünk ezer és tízezer számban kivándorol, mert odakint a nagyipari üzemek rutinos munkakihasz-nálása révén több keresethez juthat, mint idehaza tudatlan és éhivelletlen földesuri mivoltában. Óriási baj, hogy a termelői tevékenységben a mi népünk végtelenül tökéletlen és mégis mind csak földet kíván.

Korszakos munkát végezne az, aki megadná a magyar kisgazdák millióinak a föld kihasználásához szükséges magasabb potenciát.

Mert a haladás parancsszavára mindenekelőtt a tudatlanság ellen való küzdelmet kell fölvennünk teljes erőnkkel és ennek a hadjáratnak ma a nádfedelű házacskák fekszenek az arcvonalában. Előbb ezeknek a gazdáit kell meghódítanunk a kulturának, hogy azután ők is meghódíthassák a földet a közjólétnek.

Nákó Sándor gróf.

— december 17.

A „Magyar Hirlap” mai száma hosszabb cikkben foglalkozik Nákó Sándor gróffal abból az alkalomból, hogy eltávozott fiumei kormányzó-i méltóságából.

A gróf Torontálvármegye fia s közéletének egyik disze s így nem mulaszthatjuk el, hogy ne ismertessük azt a méltatást, amelyet a „Magyar Hirlap” Nákó távozásához fűz.

Ime a méltatás főbb vonásaiban:

Nákó Sándor gróf, aki a fiumei kormányzó-ságról már korábban, a kormány lemondásával egyidejűleg beadta volt lemondását, most családi okokból (leánya betegsége miatt külföldre kell utaznia) ki tudta eszközölni felmentését és állá-

sától megválva, elbucuzott a fiumeiektől, azaz hogy a fiumei elbucuztak tőle különböző tisztelgések keretében. De olyan megható momentumok közben történt az elválás, hogy Nákó Sándor gróf munkálkodása, sok fáradozása és áldozatai igen szép jutalmának tekintheti a szeretetnek és megbecsülő tisztelgetnek ama jeleit, melyeket a bucsu alkalmával tapasztalhatt. Az igazi érdemek elismerése így fejeződik ki méltóan. El kell ismernünk mindannyiunknak, akik Nákó Sándor gróf négy évre terjedő fiumei kormányzó-i működését figyelemmel kísértük, hogy Batthyány Lajoson kívül Fiumének olyan nagy eredményeket szerző és általános becsülésben részesülő kormányzója nem volt, mint Nákó Sándor gróf.

Ami a legnehezebb feladatok közé tartozott állása elfoglalása idején a megzavart viszonyok rendbehozatala, Nákó Sándor gróf éppen ezen a téren fejtett ki legodaadóbb és legsikeresebb munkálkodást. Az is igaz, hogy a választás leg-szerencsésebb volt. Nákó Sándor gróftól kiváló egyéni sajátságai, az emberekkel való érintkezésben okos, nobilis és koncilians módja, a hivatásért való lelkesedés és az a tudat, hogy hazájának szolgálatokat tesz, erősen képessé tették rá, hogy a nehéz pozícióban ne csüggedjen és a kitűzött célt a lakosság bekegyének a biztosítását, magyaroknak és olaszoknak a magyar állammal való megegyezést, intézmények nagy és fontos alkotásainak a létesítését elérje s most mikor bucsuzott, ime a legszebb kifejezésekkel és ünneplésekkel örökítették meg Fiume részére történelmi nevezettségűvé az ő kormányzóságának időszakát.

Egész sora jelentkezik azoknak a megkez-dett dolgoknak, amelyek Nákó Sándor gróf nevéhez fűződnek. A zengi püspökségtől való el-válás a fiumei régi óhajta. Nákó gróf minden megtett ily irányban. Közbenjáró Rómában a pápánál is és a Vatikánnál tárgyalta a kérdés fölül. Már minden a legjobb kilátással kecsge-tett, amikor most úgy látszik, horvát befolyás miatt a rendezést egyelőre el kellett halasztani: a fiumei elbucuzás azonban reméli, hogy nemsokára mégis kedvező megoldás lesz.

A nemzetközi ten. erjogi egyesületet, mely-nek Nákó Sándor gróf az alelnöke, ő képviselte az 1907-iki velencei gyűlésen. A fiumei állami tisztviselők egylete a tisztviselők iránt tanúsított jóakarattért védnökének választotta Nákó Sándor

A „TORONTÁL” tárcája.

Az ő választása.

Fél hétre volt egy őszi estén, mikor Carlisle Phoebe csendesen kopogott a Donna d Martin ajtaján. Ez éppen szemközt volt az unokatestvére, Jack, ajtajával.

— Csak én vagyok, Donno — mondta belépve s mosolyogva, bár egy percre elállt a lélekzete, mikor látta, hogy egyedül van. — Azt mondották nekem odaát, hogy Jack idejött. De látom, hogy tévedtek. Nem tudja mikor jön vissza? — Ma korábban zárt — felelte Donno, leültetve őt egy karosszékre — és nem valószínű, hogy visszajöjjön.

Nem kellene elfogadnom ezt a kényelmes helyet, — szölt Phoebe kissé zavartan — de úgy elfáradtam! Talán irhatnék a maga író-sztalán egy cédulát Jacknek? Rendez-vous adnék neki, oly bajos így találomra bejönni a városba!

— Nézze, Phoebe, már ugyis mindegy, — szölt Donno — üljön le, pihenje ki magát előbb s közben mondja el, mi baja van? Látom, hogy valami nyomja a lelkét.

— Igaza van, — felelte Phoebe — nincs okom a sietségre. — Hiszen oly régi jó barátok vagyunk!

Igaz, hogy Phoebe csak husz éves volt és Donno negyvenégy, de azért amikor találko-

zta, a legmelegebb barátság volt közöttük. Donno szerelmes is volt a leányba, de érezte a közöttük levő nagy borkülönbség átkát, meg aztán tulságosan szerette a szabadságot.

Igazán kétségbeesett, hogy Jack nincs itthon — kezdte ismét Phoebe. — Látta, nincs senkim, aki tanácsot adna, pedig annyira szükségem volna erre most!

— Azt hiszi, hogy Jack olyan jó tanácsot adna magának, Phoebe? Hát én!? Hígyje el, hogy úgy érzek iránta, mintha apja lennék. És én is meg tudom mondani, mi a helyes.

A hangja rábeszélő és meggyőző volt, de Phoebe mégis kétségbeesetten nézett rá. Hiszen ő nem úgy szerette Donnot, mintha atyja lett volna!

Vajjon ez az okos ember nem is sejtette volna az ő érzelmeit?

Donno háttal állt az ablakhoz s az ajka megrándult egy kicsit, amint a fenti szavakat kiejtve, látta a leány szomorú arcát. Szerette volna megölni őt, de önzésének tiltó szava másra ösztönözte. Mit? Nyűgöt vegyen a nyakába most, negyvenégy éves korában? Feleséget és esetleg egy rekés gyermek? Nem, nem! Ez nem neki való mulatság volna!

Phoebe ezalatt kissé összeszedte magát s folytatta:

— Látja én egészen egyedül állok a világban, De ez nagyon szomorú. A leánybarátnőim mindenki sajnálja, hogy elszalasztotta a főköthő alá jutás alkalmát...

Elhalgatott.

— Magát is megkérte valaki, Phoebe? — tudakolta Donno s szíve fájdalmasan megdobbant.

— Igen. De ha az ember nem szeret valakit valami tulságosan...

— Nos?

— Akkor talán nem szabadna hozzá menni. Hanem ő nem bánja. Azt mondta, menjen csak hozzá, a többit bizzam reá. Ő nagyon jó és nemeslelkű férfi és...

Remegett az ajka és elhalgatott.

— És maga nem tudja, igent mondjon-e neki, vagy nem?

Donno hirtelen elfordult s le, fel járt a szobában. Már nem érzett apailag Phoebe iránt. Odaadja őt egy másiknak, vagy megtartsa magának? Ezen töprengett. De a házasság eszméje még mindig meggyőztette.

Hirtelen állva maradt Phoebe előtt.

— Milyen idős? — kérdezte kurtán.

— Huszonnyolc.

— Vagyonos, vagy van valami kilátása vagyonszerzésre?

— Mind a kettő.

— Jó férj és türelmes apa... akarom kérdezni: jó férj válnék belőle?

— Oh, igen, azt hiszem. Ő nagyon, nagyon jó ember.

— Hát akkor minek tétovázik?

— Csaknem durván kérdezte ezt.

— Azért, mert... a szerelmem... mert mást tudnék szeretni, nem őt.

A Jézuska

sokféle
szép

játékok

hozott

a jó, szorgalmas
gyermeknek

Benó Testvérek

üzletébe Nagybecskerek.

1094-73

Jöjjetek tehát gyorsan kedves kicsikék, hozzátok magatokkal kedves születeket, hogy együttesen ki tudjátok keresni mindazt, amit a Jézuska ez évben nektek szánt.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 óráig nyitva van; *hölgyek részére* minden hétfő, szerda és pénteken déltől 7/8 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig *urak részére* is. *Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 8 óráig.* A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület *ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára* nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Január 10. Megyei áll. vál. ülése.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület *munkásgimnáziumának* december havi előadásai a következő napokon lesznek:

Dec. 21: 8—9 ig Művelődéstört., 9—10-ig Gazd. vegytan.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.)

December 17.

Barométer súlyd. u. 1 óra 38 perckor: 755 mm. Hőmérséklet: maximum 0-1 C., minimum 7-3 C. Csapadék: —. Felhőzet: Cu. 5. Szélirány és erősség: E. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Változás nem várható. A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. Maximum és minimum este 8 ó. 38 p.-tól másnap este 8 ó. 38 p.-ig; csapadék reggeltől 6 ó. 38 p.-tól másnap reggel 6 ó. 38 p.-ig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő. Cu = gomolyfelhő. St = réteges felhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfelvonás, Ci—Cu = bányafelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Torontálvármegyei törvényhatósága Jankó Ágoston alispán elnöklésével ma délelőtt 10 órakor tartotta meg jegyzőkönyvhitelesítő közgyűlését, a melyen jelen volt Szalay József, dr. Klein Mór mint hitelesítők és a vármegye előadói kara.

— **A kulturegyesület ülése.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága december 18-án, szombaton délután fél 5 órakor a vármegyei ház alispáni kistermében ülést tart. Targysorozat. 1. Az igazgató jelentése. 2. Indítványok.

— **A nagybecskereki számvéviség főnökhelyettese.** A m. kir. pénzügyminiszter Székula János nagybecskereki számtanácsost a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviségnél főnökhelyettesítéssel bizta meg.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja dr. Spitzer Jakab budapesti lakost a nagyikindai közkórházhoz alorvossá nevezte ki.

— **A munkásgimnáziumból.** A kulturegyesület munkásgimnáziumában tegnap este Harzer József és dr. Czirbusz Géza főgimnáziumi tanárok tartottak előadást. Az előbbi fizikai, az utóbbi gazdasági földrajzi előadásait folytatta s mindkettőjük érdekes és tanulságos fejtegetéseit a jelen voltak nagy figyelemmel hallgattak.

Azután elváltak.

Később egy közös ismerős házában találkoztak. Phoebe pár hetes asszony volt s az arca komolyabb lett és a szeme nagyobb. Vajon boldog volt-e? Donno nem volt biztos felőle, mert a tekintete kerülte az ő kutató tekintetét. Hanem a férje ragyogott a boldogságtól. Elmult egy év. Ekkor újra találkoztak. Phoebe a kertből jött ki, előtte egy fehér gyermekocsit tolt egy fehérruhás dada.

— Oh, Donno, — kiáltott rá Phoebe, a mint észrevette őt az uton állani — maga még nem látta a fiamat! Jöjjön, hadd mutassam meg magának!

A szemek találkoztak: a Phoebeéből tiszta, ragyogó boldogság és anyai büszkeség beszélt.

— A férjem és én egészen elkényeztetjük — mondta. — De, Donno, maga egészen elhanyagol engemet! Pedig a férjem nagyon szeretné ismerni. Ebédelőn velünk holnap! Látta, dacára a férjem és a kis fiam iránti szeretetnek, még mindig megőriztem egy kis zugot a szívemben a barátaim számára is!

A szemében, az ajkán a régi őszinte mosoly játszadozott. Donno hirtelen bucsut vett tőle.

Othon mindennel elégedetlen volt. A szobákat üreseknek, gondozatlanoknak találta. Egyre Phoebe, az ifjuságtól, szépségtől, boldogságtól ragyogó Phoebe járt az eszébe, meg az a gyermekocsi. Igen, még mindig megtartott a szívében egy kis zugot a számára, azt mondta. De ha akarta volna, az egész szívét neki adta volna. És akkor az övé lett volna Phoebe, a gyönyörűség és most már elvesztett asszony, a fehér gyermekocsi s a rózsás arcú kis fiú is! . . .

És Donno, az egoista, kétségbeesetten hajtotta a fejét két kezére.

G. Gordon.

grótot. A fiemei tanügyi viszonyokról Apponyi Albert gróf miniszternek nyílt alkalma tájékozódni, amikor a miniszter ellátogatott Fiuméba.

Egy iskolahajó beszerzésének az elhatározása a tengeri kereskedelmi akadémia részére ugyancsak a Nákó Sándor gróf érdeme.

A kivándorlás kérdésében egész idő alatt találkozunk Nákó Sándor gróf nevével. A kivándorlási hajókat gyakran meglátogatta, hosszú utig együtt ment a kivándorlókkal és a helyzet javítása érdekében tanulmányokat tett, tapasztalatokat gyűjtött.

Humánus érzését dicséri a fiemei szegényház, melynek megnyitása az ő idejére esik. Ő készítette el egy 600 ágyas nagy kórháznak a terveit és gondoskodott létesítéséről, úgy, hogy nemsokára hozzáfoghatnak az építéséhez.

Nákó Sándor gróf kormányzóságának idejében készült el a nagy törvénykezési palota.

A József főherceg-teleppel az volt a terve, hogy az állam ezt parcelláztassa, de a tervet nem vihette keresztül.

Pártolta, istápolta Nákó Sándor gróf a művészetet és az irodalmat. Igyekezett azon, hogy klasszikus magyar műveket olaszra fordítsanak és az ilyen vállalkozásokat honorálta. Az ember tragédiáját Fonda fiemei tanár lefordította olaszra, ennek a kiadását Nákó tette lehetővé, akinek a fordító a művet dedikálta. Hangversenyek, felolvasások rendezésénél a legnagyobb előzékenységgel gondoskodott az anyagiakról. Az olaszoknak kedveskedett a magyar dalok bemutatásával. Nákó Sándor gróf buzdítására Sirola Ferenc fiemei tanár egy csomó magyar dalt fordított olaszra, ezeket elő is adták s a fiemeképp egy lebesedtek például a Fráter Loránt nótáin, mint a budapestiek.

Fiemei kormányzói működésének minden egyes mozzanatára meglepéssel tekinthet vissza Nákó Sándor gróf. Hazájának nagy szolgálatait tett és remélhetőleg alkalma nyílik rá, hogy ezuttal is tehessen hasonló szolgálatakat, miután arravalóságáról olyan fényes tanúságot tett.

Most néhány hónapra külföldre megy. De mikor visszatér, (mi is azt mondjuk, amit a fiemek) bizonyára alkalma lesz, hogy ezt a talentumát ismét érvényesítse az ország javára.

Apponyi rendelete és a román egyház. Mint Nagyszombatról jelentik, az érseki konzisztórium Metianu metropolita elnöklete alatt tartott ülésében elhatározta, hogy Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fölterjesztett intéz amaz újabb rendelete ellen, melyben a miniszter, a kongresszusi határozatoknak a király által történt megsemmisítését tudomásul adva, arra utasítja a román gör. kel. egyházat, hogy a hittanítás nyelvére vonatkozó rendelkezések most már annál inkább tegyen eleget, minthogy ellen esetben a törvényben biztosított retorziókkal fog élni.

Phoebe csaknem sirva fakadt. Donno nem mert reá nézni, de könyörtelenül kérdezte:

— És a másik fickó? Ő nem szereti magát?

— Néha azt hiszem, hogy igen. Máskor meg bizonyos vagyok benne, hogy nem.

— Hogyan szerkezhetne bizonyosságot magának a dolog felől?

— Sebogy. Egy mód volna. Ha megkérné a kezemet.

A szemük végre találkozott. Mind a kettő úgy érezte azt, mint egy ütést. De Donno még sem merde megtenni a döntő lépést. Egy ideig küzdött magával, aztán a leány vállára tette a kezét s szólt:

— Phoebe, azt hiszem, el kell fogadnia ezt a házassági ajánlatot.

Phoebe lehajította a fejét. Egyszerre nagyon nehéz lett az.

— Ő szereti magát és boldoggá fogja tenni. Vagyona van és még gazdagabb lesz idővel. És mindennekellőt, Phoebe, az ő életkora teljesen magához illő!

Keserűen mondta az utolsó szavakat és elfordult a leánytól.

Phoebe felsóhajtott. Egy könyvesebb esett az ölében tartott kezére, de aztán összeszedte magát s az íróasztalhoz lépett.

— Lehet, hogy igaza van, Donno — mondta. És most megengedi-e, hogy megírjam azt a levelet Jacknek? Azután mennem kell, mert a vonat nem vár reám.

Donno papirost és tintát tett elébe és Phoebe irt. Mikor lezárta a levelet, a keztyűjét húzta fel. De még mindig remélte, hogy Donno szóli fog.

Bucszáskor szinte elhalt a hangja, de szintelen ajkai mégis bátran mosolyogtak a férjira.

Donno erősen megszorította a kezét: mintha soha többé nem akarná elbocsátani.

— **Torontali küldöttség a kereskedelmi miniszternél.** Mint fővárosi levelezőnk jelenti, Karátszoni Jenő gróf v. b. t. t. országgyűlési képviselő vezetésével tegnap délelőtt Torontál-szécsány község küldöttsége tisztelettel Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél és Sztérenyi József államtitkarnál. A küldöttség szónoka arra kérte a minisztert, hasson oda, hogy Torontálvármegye tegye újabb megfontolás tárgyává az 1896-ban hozott határozatát és a vármegyei uthalózatba vegye fel a szárcsa—vatinai utat és az ezen uthoz tartozó hidat, amelynek a felépítése 120 000 korona minimális költséget igényel és így a különben is száznégyszázalék községi pótdóval terhelt költség által nem eszközözhető.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy a hid újraépítési és fentartási költségei tényleg meghaladják a községnek teljesítőképeségét. A helyszínere kiküld azonnal egy szakkozegot, aki megvizsgálja az egész ügyet. Kijelentette továbbá, hogy a vármegyével is érintkezésbe lép és általában mindent megtesz az ügy igazságos elintézésé érdekében.

A küldöttség ezután Sztérenyi József államtitkárt kereste fel, aki szintén megígérte jóakara u támogatását.

— **A vasárnapi munkaszünet fölfüggesztése.** Az Omke kérelmére a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a karácsonyi vásárra való tekintettel most vasárnap, december 19-ikén az üzletek egész nap nyitva tartassanak.

— **Karácsonyfa-ünnepély a nőegyleti ovodában.** A nagybecskereki jótékony nőegylet ovodájában a karácsonyfa-ünnepély f. hó 22-én délután 3 órakor lesz, a melyen a gyermekbarátokat szívesen látják.

— **Szilveszteri hangverseny a Lloydban.** A nagybecskereki Lloyd társulat az idén nagyszabású Szilveszteri hangversenyt rendez, amelyen vendégszerpelni fog Szvasztics Eugénia urnó, az országzerte ismert hírneves hangverseny énekesnő is. A sikerültnek ígérkező hangverseny iránt a közönség körében élénk az érdeklődés s a rendezőség legközelebb már a hangverseny műsorát is kibocsátja.

— **Karácsonyfa ünnepélyek az állami ovodákban.** A nagybecskereki öt állami ovodában a karácsonyfa ünnepélyeket a következő sorrendben tartják meg, mindenkor délután 3 órai kezdettel:

December 18-án szombaton a III. sz. Juranics-utcai ovodában. Bányai Ernesztin óvónőnél. A felügyelő bizottság kiküldöttjei: Haidegger Ödön, Oldal Antalné, dr. Mangold Samuné, Steinitzer Gézané, Haidegger Ödön, Bányai Jakab, dr. Fialowski Béla, Oldal Antal, dr. Várady Imre és dr. Végh Lajos.

December 19-én, vasárnap az I. sz. Honvéd-utcai ovodában, Szegfűné Gopsta Róza óvónőnél. Kiküldöttek: Franz J. L.-né, Müller Józsefné, Szávics Sándorné, Franz J. L., dr. Annau Ernő, Balási József, Magyar Pál, dr. Klein Mór és dr. Milloss Aurél.

December 20-án, hétfőn a II. sz. Váraljai-utcai ovodában. Weressné Konth Paula óvónőnél. Kiküldöttek: Jankó Ágostonné, Napholt Irén, Weisz Izidorné, Jeszenszky Nándor, Mayer Rezső, Riő István, Szalay József, Szegfű Sándor, Sztraity György és Weisz Izidor.

December 21-én, kedden a IV. sz. Boldogasszony-utcai ovodában. Kiss Sarolta óvónőnél. Kiküldöttek: Dr. Haidegger Lajosné, dr. Mihálovics Ödön, Franz Józsefné, Müller Józsefné. Partilla Géza, dr. Haidegger Lajos, dr. Perisics Zoltán, Steinitzer Géza, Baaden Karoly, Stagelschmidt Fülöp és Wégling István és ugyanaznap

December 21-én, kedden az V. sz. Temesvári-utcai ovodában. Zakariás Mária óvónőnél. Kiküldöttek: Botka Béláné, Napholt Irén, dr. Várady Imréné, dr. Weiterschan Józsefné, Strosz Béla, Bányai Jakab, Osztie Béla, dr. Gyorgyevics Milos, dr. Vaszits Endre és dr. Weiterschan Józsefné.

Az állami ovodák nemeslelkű barátait, támogatóit és szülőket ezuton is meghívja az ünnepélyekre az állami ovodák felügyelőbizottsága.

— **Köszönet.** A helybeli árvaházban felállítandó karácsonyfára adakoztak: Nagybecskereki takaré- és előlegegyület mint részvénytársaság, Torontálmegyei takaré- és hitelbank, Nagybecskereki takarékpénztár, Közgazdasági bank 25—25 korona, Komonkai Korponai Kornél (Feketefalu) 46 kor. 50 fillér, Franz J. L., Steinitzer Géza, Nagybecskereki népbank részvénytársulat 10—10 kor., dr. Mangold Samu, Winter J. Lipót, Partilla Géza, dr. Pollák Győző, Klein Bernát, Petry Jakab, Mocsányi Rikárd, Haidegger Ödön, Kokics Luna, Beller István és neje 5—5 kor., Szilágyiné Kokits Elzka 1 kor., Hollaender I. Károlyné két doboz cukorkát, Benó testvérek több darab társasjátékot, Annau Jánosné 10 kigr. mákot, Kindl Ferenc 4 drb Tantal-izzólampát. A nemesszivü adományozóknak adományaikért e

helyütt mond halás köszönetet az árvaház-egylet elnöksége.

Tüzek a vármegyében. Bugár Nikola románécskai lakos háza a napokban kigyuladt s a nádfedelű ház rövid idő alatt teljesen leégett. A ház nem volt biztosítva. A kár mintegy 700 korona. — Ugyancsak tűz volt Magvasszentmihály község határában is, ahol a Winter János-féle tanya egyik lakóházának padlásán támadt tűz, amelyet azonban sikerült elfojtani, mielőtt még elterjedt volna. A kár itt biztosítás útján megtérül. A tűz keletkezésének okát egyik esetben sem sikerült pontosan megállapítani.

Halalos szóváltás. Mint Csebzáról jelentik lapunknak, Szrecskó György és Heges Juon ottani napszámások a napokban a kormában valami csekélység miatt összeszóvalkóztak s szóváltás közben Szrecskó kést rántott s azzal halántékon szurta Hegest, aki néhány pernyi kínlás után meghalt. A gyilkosság után Szrecskó megszökött Csebzáról, a csendőrök azonban Gyülvészen elfogták s ma a nagybecskereki kir. ügyészség fogházába szállították, ahol most vizsgálóti fogságban ül. A gyilkosság ügyében dr. Kovács Rókus kir. ügyész és Kovács Géza módosi kir. járásbíró helyszíni vizsgálatot tartott.

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, dec. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Khuen-Héderváry Károly gróf és Lukács László ma az uralkodó meghívása folytán kihallgatáson jelentek meg Bécsben a királynál. Ez a válság főeseménye s ezt mérlegelik minden körben, mert a jelek arra vallanak, hogy a két államférfiut bizza meg a király vagy együttesen, vagy külön-külön a kabinet-alkalattal. Hogy mikor történik meg ez a megbízás és milyen alapon alakít kormányt a két államférfi, arról még ma pozitívumot mondani nem lehet, amint hogy Lukácsnak és Khuennek a megbízása sem pozitívum ma még.

A mai nap másik főeseménye a képviselőház ülése, a melyen a miniszterelnök benyújtotta a zárszámadásokat és az indemnitásról szóló javaslatot. Az ülés meglehetősen zajos volt, de nagyobb vihar nélkül folyt le.

A válság mai eseményeiről szóló jelentéseink a következők:

Khuen-Héderváry és Lukács a királynál

Budapest, dec. 17. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király ma délelőtt 11 órakor Khuen-Héderváry Károly grófot külön kihallgatáson fogadta, amely öt negyedóra hosszat tartott. Khuen-Héderváry gróf a kihallgatásról nem nyilatkozott. Lukács Lászlót a király 1 órakor fogadta kihallgatáson, amely szintén több mint egy óra hosszat tartott. A bécsi jelentés szerint Lukács és Khuen-Héderváry valószínűleg még Bécsben maradnak s holnap a király újból kihallgatáson fogadja őket. A bécsi forrás tudni véli, hogy Lukács és Khuen együttesen fognak kabinetet alakítani s kormányuk nem átmeneti, hanem végleges jellegű lesz s a képviselőházat fel fogják oszlatni.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház hosszú szünet után ma tartotta a válságban első ülését. Természetes, hogy az ülés iránt rendkívüli volt az érdeklődés, mert viharos eseményeket vártak. A képviselők minden pártból ugyszólván teljes számmal vonultak fel s a karzatok rogyásig telve voltak. Az ülésen megjelent a kormány valamennyi tagja, de csak kettő ült közülök a miniszteri bársonyszékben: Wekerle miniszterelnök és Zichy Aladár gróf. A többi miniszterek a képviselői padokban ültek. Az ülés persze tele volt izgalmakal, de szenvedélyes vihar nem dult fel.

Az ülést Gál Sándor elnök 11 órakor nyitja meg. Az elnöki jelentések során elparentálja Damjanics János nemrégiben elhunyt özvegyét.

Ezután Wekerle Sándor miniszterelnök betérjeszti az állami számvevőszéknek az 1908-ik évi zárszámadásról szóló jelentését, majd pedig az indemnitásról szóló törvényjavaslatot, amelyben a kormány két hónapi indemnitást kér. Az indemnitást azzal indokolja a miniszterelnök, hogy a kormány április óta lemondott állapotban van s nem volt módjában betérjeszteni az 1910-ik évi állami költségvetést. (Zajos ellentmondások) A kormány most az év végén, hogy az ex-lex állapotot elkerülje, kötelességének tartja az indemnitásról szóló javaslat betérjesztését. Kéri, hogy a javaslatot a pénzügyi bizottsághoz utasítsák. (Zaj.)

Justh Gyula viszont azt kéri, hogy a javaslatot ne utasítsák a bizottsághoz, mert a kormány lemondott helyzetben van és nem vonható politikai felelősségre.

Wekerle Sándor miniszterelnök hangoztatja, hogy a kormány a törvényesség alapján áll s amíg ezen az alapon van, addig alkotmányos. Az indemnitás betérjesztéséhez a jelenlegi kormánynak joga van, sőt kötelessége, mert gondoskodnia kell, hogy a parlamenti és az állami életben a jogfentartás meg ne szakadjon.

Gál Gaszton a miniszterelnök indítványa ellen, Hencz Károly mellette s Éber Antal Justh indítványa mellett beszél.

Apponyi Albert gróf a kormány törvényes alapját bizonyítja s az indemnitási javaslatnak a pénzügyi bizottsághoz való utasítása mellett szól.

E közben hosszú és heves házszabályvita fejlődik ki, amely alatt Gál Sándor átadja az elnöklést Návay alelnöknek.

A házszabályvita 2 óráig tart, amikor Návay alelnök megszakítja a vitát s megállapítja a holnapi ülés napirendjét, amely szerint holnap a bizottságokban megüresedett tagnak töltik be s folytatják az indemnitás betérjesztése feletti vitát.

Mi lesz?

Budapest, dec. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Osztrák politikai körökben már két nap óta szintén élénk eszmecsere tárgyat képezi Khuen-Héderváry Károly gróf és Lukács László volt pénzügyminiszter mai audienciája, annál is inkább, mert biztos hírek szerint Lukácsot és Héderváryt a király nem a magyar miniszterelnök javaslatára, hanem közvetlenül a kabinetüreda meghívása folytán fogadta ma külön kihallgatáson. Ezzel a kihallgatással kapcsolatban Bécsben konstatálják, hogy a Wekerle-kormányt átmeneti kabinetébe való átalakítására vonatkozó összes kísérletek meghiusultak s miután Wekerléknek a legkisebb reményük se lehet már arra, hogy bármily rövid lejáratu indemnitást ki tudjanak eszközölni, a koronának más kormányt kell megpróbálkozni, legyen ez az új kormány akár definitív, akár átmeneti jellegű. A jelentés azt mondja, hogy a korona a mai kihallgatásokkal korántsem a Khuen és Lukács közti kooperációt célozza, hanem két egymástól teljesen különálló kombináció képezi a kihallgatások tárgyát. Az előtérben ezidőszerint Lukács László áll, aki már a nyáron is folytatott tárgyalásokat Justhékkel. Bécsi körökben azonban a leghatározottabban megécáfólják, mintha Lukács Lászlónak valamikor szándékában állott volna olyan követeléseket akceptálni, a melyek az önálló banknak 1914-re való felállítását s az önálló vámtérületnek 1917-re való megvalósítását célozták. Abban az esetben, ha a Lukács Justh-kombináció megvalósíthatatlannak

bizonyulna, következnek Khuen-Héderváry a parlamenten kívüli kormányval.

Budapest, dec. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kormányhoz közelálló politikai körökben beszélnek, hogy a budget-provizórium elutasításával Bécs felől újabb és előreláthatólag súlyos természetű komplikációk várhatók. Most már állítólag bizonyosra vehető, hogy a király más kormányt fog az ország ügyeinek intézésével megbízni, annál is inkább, mert a jelenlegi magyar kormány nem hajlandó a Romániára vonatkozó kereskedelmi meghatalmazást a tavalyi kereskedelmi szerződés alapján érvényre juttatni. Szükség van a kormány felmentésére, továbbá azért is, mert — mondják a bécsiek — magában a kabinetben uralkodó egyenetlenség a korona szempontjából is kivanatosssá teszi ezt. A Lukács-féle kombinációról az az általános vélemény, hogy Lukácsnak most sokkal nehezebb szerepe lesz, mint a nyáron, amikor mint homo regius tárgyalta a Justh-csoporttal, mert Justhék azóta még merevebb álláspontot foglaltak el a bankkérdésben s az általános politikai helyzet is sokkal kedvezőtlenebb most egy új többség alakítására, mint amilyen akkoriban volt. A Justh-pártban még ma is erősen hangoztatják különben, hogy kézfogható gazdasági engedmények nélkül nem hajlandóak az ügyek vezetését átvenni, ilyen engedményeket pedig a korona bajosan fog adni. Ugyancsak a Justh-pártban erősen cáfolják azokat a híreket, mintha Lukács és Justh között már kész meg egyezés létesült volna. Komolyan beszélnek végül még arról a tervről is, hogy amennyiben Lukács megbízása nem járna a megkívánt eredménnyel, akkor Khuen-Héderváry gróf következnek parlamenten kívüli kormányval.

A belga király meghalt.

Budapest, dec. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Brüsszelből sürgönyzik, Lipót belga király ma hajnalban fél 3 órakor meghalt. A király halála után rögtön összeült a minisztertanács és elhatározta, hogy míg a trónörökös a parlament előtt leteszi az esküt, átveszi a régensséget.

A Reichsrath ülése folyton tart.

Budapest, dec. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák Reichsrath ülése szerda délelőtt óta éjjel-nappal folyton tart a cseh agráriusok, illetőleg a szláv unió obstrukciója folytán. Az összes nemzetiségű szociáldemokrata képviselők most a munkásokat és az utcát mozgósítják a parlament ellenállandóan nagy tömeg tüntet az obstrukció ellen.

Határidő-üzet.

Budapest, dec. 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

A készáru jegyzése a tőzsdén.				
Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavölgyi	75	—	79	28.40—28.90
„	76	—	80	28.60—29.00
„	77	27.95—28.30	81	—
„	78	28.15—28.50	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.30—28.55
„	76	—	80	28.55—28.80
„	77	27.80—28.20	81	—
„	78	28.00—28.50	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.30—28.65
„	76	—	80	28.60—28.90
„	77	27.90—28.25	81	—
„	78	28.05—28.30	82	—
Bánsági	75	—	79	28.40—28.75
„	76	—	80	28.60—28.90
„	77	27.95—28.20	81	—
„	78	28.10—28.50	82	—
Bácskai	75	—	79	28.50—28.80
„	76	27.60—28.10	80	—
„	77	27.95—28.30	81	—
„	78	28.10—28.50	82	—

Feladás szerkesztő: SOMFAI JÁNOS

7886/1909. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagybecskereki járásához tartozó Klekk székhelyvel, Klekk, Lázárföld, Jankahid és Magyarszentmihály községekből álló megüresedett **körorvosi állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

1. Készpénzben 1800 kor., Klekk községben 4 szobából álló szabad lakás, 800 □-öl házikerttel.

2. Az 1908:XXXVIII. t.c. alapján megállapítandó látogatási díjak.

3. Husvizsgálat és halottkemi díj Klekken.

Köteles hetenként egyszer Lázárföldre, Jankalidra és Magyarszentmihályra menni, mely alkalomkor az illető község ingyenes előfogatot állít.

A megválasztott körorvos kézigyógy-szertár tartására jogosult.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt kérvényeiket **1910. évi január hó 20-ig** aláírottához nyújtsák be.

A választás határnapját később fogom meghatározni.

Nagybecskerek, 1909. évi december 1.

Lowieser Imre.
főszolgabíró.

1098—3.2

10950/1909. tkvi szám.

1100—1.1

Árverési hirdetmény és feltételek kivonata.

Az antalfalvai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság Peics Lenka önkéntes árverési ügyében az antalfalvai kir. jár. bir. területéhez tartozó, Jarkovác községben fekvő és a jarkováci 2359. sz. tkjvben felvett 170. öi. sz. ház és 800 □-öl házhelye 1124 kor. kikiáltási árban dr. Stern Lázár ügyvéd nagybecskereki lakosnak utóajánlata következtében az újabb árverést az 1908: XLI. t.c. 27. §-a alapján elrendeli.

A Jarkovác községhez tartozó nyilvános árverésre határnapul 1910. évi január 13-ik (tizenhárom) napjának d. e. 9^{1/2} óráját tüzi ki.

Az árverési feltételeket, melyek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Jarkovác község előjáróságánál megtekinthetők, a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlan az utóajánlat alapján megállapított kikiáltási árnál alacsonyabb áron el nem adható.

2. A tett utóajánlat akkor is kötelező, ha az ajánlattevő az árverésen meg nem jelenik.

3. Ha az árverésen az utóajánlatnál nagyobb ígéretet senki sem tesz, az ingatlan az ajánlattevő által megvettnék jelentendő ki.

4. Ezen árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles lefizetni.

5. Az árverési szándékozók, az utóajánlattevő és az 1908: XLI. t.c. 21. §-nak 2. bekezdésében felsorolt jogosultak kivételével, tartoznak az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási árának 20%-át, vagyis 200 (kettőszáz) kor-t készpénzben, vagy a kormány által ovadékképeseknek nyilvánított és az 1881: LX. t.c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított értékpapirokban a kikiáltott kezeihez letenni, avagy pedig annak a bíróságnál bírói letétbe történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

6. Az, aki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig azonnal kiegészíteni, ha pedig ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az 1908: XLI. t.c. 25. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Antalfalva, 1909. évi november 25.

Varga, kir. aljbíró.

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909 október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Panesováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (mótorosok) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibanáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 33 p.; délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 35 p.
Szegedre: (mótorosok) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibanára reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p.; délelőtt 11 óra 15 p.; délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 33 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Temesvár—Panesovára: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 3 óra 30 p.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 20 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

1097—x.2

11056. tkvi szám. 1909.

1101—1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az antalfalvai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az 1881. évi LX. t.c. 144. és 146. §-ai alapján a dr. Wattay Dezső nagybecskereki ügyvéd által képviselt Oppova községe végrehajtható javára 71 kor. 25 fill. tőke, ennek 1907. évi november hó 1-től számított 5% kamatai eddigi, ezuttal 15 kor. 45 fill.-ben megállapított és a még felmerülő költségek behajtása céljából Lekics Lázár oppovai lakos ellen az antalfalvai kir. járásbíró területéhez tartozó Oppova községben fekvő és az oppovai 665. sz. tkjvben szerkesztett, 570. számú betétben felvett:

1. A. I. 1—2. sor 983. hrsz. 678. sz. ház. 315 □-öl udvar és 675 □-öl kertre 318 kor.;

2. A. + 1. sor 3678. hrsz. 1586 □-öl szántóra 222 kor.;

3. A. + 2. sor 4228. hrsz. 1519 □-öl szántóra 146 kor.;

4. A. + 3. sor 5246. hrsz. 175 h. szántóra 222 korona kikiáltási árban az árverést elrendeli.

Az Oppova községhez tartozó nyilvános árverésre határnapul 1910. évi február 14-ik (tizenhárom) napjának d. e. 9 óráját tüzi ki.

Az árverési feltételeket, melyek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Oppova község előjáróságánál megtekinthetők, a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlanok közül a házbéradó alá eső ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlan pedig a kikiáltási ár ²/₃-ánál alacsonyabb áron el nem adható.

2. Az árverezni szándékozók az 1908: XLI. t.c. 21. §-ának 2. bekezdésében felsorolt jogosultak kivételével tartoznak az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási árának 20% át, vagyis 63 kor. 60 fill.-t, 44 kor. 40 fill.-t, 29 kor. 20 fill.-t és 44 kor. 40 fill.-t készpénzben, vagy a kormány által ovadékképeseknek nyilvánított és az 1881: LX. t.c. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított értékpapirokban a kikiáltott kezeihez letenni, avagy pedig annak a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

2. Az, aki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig azonnal kiegészíteni, ha pedig ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az 1908: XLI. t.c. 25. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Antalfalva, 1909. évi nov. hó 30.

Varga, kir. aljbíró.

932/1909. sz.

Csene község előjáróságától.

Hirdetmény.

Csene község képviselőtestülete egy **ártézi kut furasát** határozta el.

Felbírtnak a vállalkozni óhajtó kutató mesterek, hogy 1910. évi január 8. d. e. 10 órakor a csenei község házában tartandó nyilvános árlejtésen jelenjenek meg.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt betekintheők.

Csene, 1909. évi december hó 15.

Kelemen Márton. **Tyirin Oresztia.**
jegyző. 1099—3.2 bíró.

GYÜMÖLCSELDÁS.

Szállítok finom faju almát, u. m.:

500 db p/ross alma	10 K — f
1000 >	18 > —
500 > rózsá alma	17 > —
500 > gyöngyalma	17 > —
500 > Masánszky-alma	18 > —
500 > bór alma	19 > —
500 > Rauet-alma	20 > —
500 > Rauet-(arany)-alma	22 > —
50 kg. finom alma	16 > —
100 >	31 > —
50 > Rauet-alma	20 > —
100 >	39 > —
100 > körte	7 > —
100 > császárkörte	8 > 50
100 > vajkörte	10 > —

Csomagolás ingyen. — Utánvéttel.

FRIEDMAN MIHÁLY, GYŐR.

1090—55

KARÁCSONYI AJÁNDÉKNAK

ajánljuk tetszetős külsejű **családi perselyeinket**, melyeket 5 korona betét ellenében használatra díjtalanul engedünk át. A perselyekben gyűjtött pénzek után 5% kamatot fizetünk.

A torontálvármegyei központi hitelszövetkezet.

1093—3.3